صفحه‌آرا: مجید اصغری

راهبردی برای تقویت قدرت دفاعی کشور

«مشارکت دفاعی ملی» به‌عنوان راهبردی کلیدی برای تقویت قدرت دفاعی کشور مد نظر تصمیم‌سازان قرار دارد. سردار رضا طلایی‌نیک، معاون وزیر دفاع با بیان اینکه این راهبرد به‌منظور بهره‌گیری بیشتر از ظرفیت‌های ملی در دستور کار است، اظهار کرد: تاکنون ۲۲ موضوع در این زمینه بررسی و به دولت ارائه شده است. /دفاع‌نیوز

خبرهایی که نمی‌بینید

پیشرفت‌های چشمگیر ایران

سیدهاشم الحیدری، دیبرکل جنبش عهدالله عراق اظهار کرد: جنگ رسانه‌ای موجب شد غیر از فقر و مشکلات معیشتی در ایران چیزی نشنویم و پیشرفت‌ها دیده نشود. اما چرا از خوبی‌ها نمی‌گوییم؟ پیشرفت‌های ایران بسیار چشمگیر است و باید تبیین شود. /فارس

دیپلماسی

بیانیه وزارت امور خارجه درباره تحولات سوریه

تعیین سرنوشت سوریه بدون مداخله تحمیلی

وزارت امور خارجه ایران با صدور بیانیه‌ای به تحولات سوریه واکنش نشان داد که مهم‌ترین محورهای آن را در ادامه می‌خوانید:

■ تعیین سرنوشت و تصمیم‌گیری درباره آینده سوریه تنها بر عهده مردم این کشور بدون مداخله مخرب یا تحمیل خارجی است.

■ تحقق این مهم مستلزم پایان هرچه سریع‌تر درگیری‌های نظامی، ممانعت از اقدام‌های تروریستی و آغاز گفت‌وگوهای ملی با مشارکت همه طیف‌های تشکیل‌دهنده جامعه سوریه به‌منظور تشکیل حاکمیت فراگیر است که نماینده همه مردم سوریه باشد.

■ ایران از سازوکارهای بین‌المللی با محوریت قطعنامه ۲۲۵۴ سازمان ملل برای پیگیری روند سیاسی در سوریه همچون گذشته حمایت می‌کند و به تعامل سازنده با سازمان ملل در این زمینه ادامه می‌دهد.

■ در این وضعیت که سوریه در دوره‌ای خطیر از تاریخ خود قرار دارد، تأمین امنیت همه شهروندان سوری و اتباع سایر کشورها و نیز حفظ حرمت اماکن مقدس مذهبی و همچنین حفاظت از اماکن دیپلماتیک و کنسولی وفق موازین حقوق بین‌الملل بسیار ضروری است.

■ روابط ۲ ملت ایران و سوریه پیشینه‌ای دیرینه داشته و همواره دوستانه بوده است و انتظار می‌رود این روابط با رویکرد حکیمانه و دوراندیشانه ۲ کشور براساس علائق و منافع مشترک و عمل به تعهدات حقوقی بین‌المللی تداوم یابد.

■ ایران با تأکید بر جایگاه سوریه به‌عنوان کشوری مهم و تأثیرگذار در منطقه غرب آسیا از هیچ کوششی برای کمک به استقرار امنیت و ثبات در سوریه دریغ نخواهد کرد و بدین‌منظور به رایزنی‌های خود با همه طرف‌های اثرگذار به‌ویژه در منطقه ادامه خواهد داد.

■ ایران ضمن رصد دقیق تحولات سوریه و منطقه و با درنظر گرفتن رفتار و عملکردهای بازیگران مؤثر در صحنه سیاسی و امنیتی سوریه، رویکردها و مواضع متناسب را اتخاذ خواهد کرد.

تعرض به سفارت ایران در دمشق

به‌دنبال سقوط شهر دمشق، منابع خبری از تعرض عناصر مسلح در سوریه به سفارت ایران در دمشق خبر دادند. فیلم‌ها و تصاویر منتشرشده از سوی شبکه تلویزیونی العربیه نشان می‌دهد عناصر مسلح وارد سفارت ایران شده و اقدام به غارت و خرابکاری کرده‌اند. براساس تصاویر منتشرشده، متعرضان به سفارت ایران اقدام به شکستن شیشه‌ها و بیرون ریختن اسناد و مدارک و از بین بردن لوازم داخل سفارت ایران کرده‌اند. در چنین شرایطی گروه مسلط بر سوریه اعلام کرده حمله به سفارت ایران در دمشق ارتباطی به آن نداشته است. براساس اعلام وزارت امور خارجه، پیش از ورود عناصر مسلح به سفارت ایران، دیپلمات‌های ایرانی از ساختمان سفارت خارج شده بودند و هم‌اکنون در سلامت کامل به سر می‌برند. /وزارت امور خارجه

اسد چرا سقوط کرد؟

توصیه‌ای که شنیده نشد

رهبر انقلاب (۱۰ خرداد ۱۴۰۳): غربی‌ها و دنباله‌های آنها قصد دارند با وعده‌هایی که هیچگاه به آن عمل نخواهند کرد سوریه را از معادلات منطقه خارج کنند

گزارش ۱ | رضا عمویی
روزنامه‌نگار

تاریخ در سوریه ورق می‌خورد. با پایان یافتن کار دولت بشار اسد در سراسر سوریه، این کشور اکنون وارد دوره‌ای جدید از تاریخ خود شده است که پیش‌بینی درباره آینده آن دشوار است. درباره چرایی و چگونگی پایان یافتن حکومت پیشین سوریه که دلایل متعدد جامعه‌شناسی و سیاسی را می‌توان برشمرد که هر کدام در جای خود قابل بررسی و تحلیل است، در عین حال همین چند ماه پیش در خردادماه آمسال، وقتی بشار اسد، رئیس جمهور سوریه به تهران سفر کرده بود، در دیدار با مقام معظم رهبری سخنان مهمی به وی اعلام شد. در آن زمان، مقام معظم رهبری خطاب به رئیس‌جمهور وقت سوریه که برای ارایه سند تسلیت به ملت ایران در پی شهادت شهیدرئیسی، به تهران سفر کرده بود، با هشدار نسبت به دسیسه‌های کشورهای غربی برای ساقط کردن نظام سیاسی کشور سوریه، فرمودند: «غربی‌ها و دنباله‌های آنها در منطقه قصد داشتند با جنگی که علیه سوریه به راه انداختند، نظام سیاسی این کشور را ساقط و سوریه را از معادلات منطقه حذف کنند اما موفق نشدند و اینک نیز قصد دارند با شیوه‌های دیگر و از جمله وعده‌هایی که هیچ گاه به آنها عمل نخواهند کرد، سوریه را از معادلات منطقه خارج کنند.» در حال حاضر با سلطه گروه‌های معارض مسلح در سوریه می‌توان نگاهی به برخی وعده و وعیدهای دولت‌های غربی و وابسته به غرب به سوریه پس از پایان یافتن جنگ در سال ۲۰۱۸ به بعد داشت. وعده‌هایی که بیشتر شامل مشوق‌های اقتصادی، سیاسی و دیپلماتیک با هدف فاصله گرفتن سوریه از ایران عنوان شده بود:

بازگشت به اتحادیه عرب

بازگشت سوریه به اتحادیه عرب یکی از مهم‌ترین وعده‌هایی بود که پس از جنگ از سوی برخی کشورهای عربی به دولت دمشق داده شد. مؤسسه واشنگتن و ویگاه نیوعرب به صراحت به تلاش برخی کشورهای عربی برای بازگرداندن سوریه به اتحادیه عرب از سال ۲۰۲۰ به بعد اشاره دارند.

■ **پیشنهاددهندگان:** برخی دولت‌های عربی از جمله امارات متحده عربی و عربستان سعودی

■ **هدف:** ایجاد فرصت‌های دیپلماتیک در سوریه با هدف کاهش نفوذ ایران و نزدیک کردن شخص بشار اسد به رهبران کشورهای عربی همسو با آمریکا

■ **نتیجه:** عضویت سوریه در اتحادیه عرب بدون کاهش فشارهای غرب و آمریکا علیه دولت سوریه

کمک‌های مالی و اقتصادی کشورهای عربی

برخی از کشورهای عربی پیشنهادهایی برای سرمایه‌گذاری جهت بازسازی سوریه پس از جنگ علیه تروریسم مطرح کردند که بسیار اغواکننده برای دولت وقت سوریه به‌نظر می‌رسید و ویگاه ALGEMEINER به‌وجود چنین پیشنهادهایی به دولت بشار اسد اذعان دارد:

■ **پیشنهاددهندگان:** امارات متحده عربی

■ **هدف:** کاهش روابط دمشق با ایران و حزب‌الله لبنان

■ **نتیجه:** عدم انجام بازسازی‌ها و سرمایه‌گذاری در سوریه توسط کشورهای عربی و فقدان ورود سرمایه‌گذاران به سوریه

کمک‌های مالی بین‌المللی و آمریکا

در دسامبر ۲۰۱۸ یک مقام ارشد دولت وقت آمریکا اعلام کرد که واشنگتن دیگر به‌دنبال سرنگون کردن بشار اسد، رئیس‌جمهور سوریه، از قدرت نیست و برای اعطای کمک‌های مالی بین‌المللی شروطی را عنوان کرد:

■ **پیشنهاددهندگان:** آمریکا

■ **هدف:** تغییر رفتار بشار اسد در موضوعات بین‌المللی و همراهی با سیاست‌های واشنگتن و تأکید جیمز جفری، نماینده ویژه وزارت امور خارجه آمریکا در سوریه بر عدم مخالفت واشنگتن با کمک‌های مالی بین‌المللی برای بازسازی سوریه به شرط تغییر رفتار حکومت سوریه

■ **نتیجه:** حمایت آمریکا از گروه‌های مخالف مسلح سوری و کردهای مسلح در شمال شرق سوریه و همچنین ادامه اشغال بخش‌هایی از خاک سوریه و ادامه سرقت نفت از سوریه

رفع یا کاهش تحریم‌ها

برخی کشورهای غربی با علم کردن موضوع ایجاد اصلاحات سیاسی در سوریه، پیشنهادهایی برای کاهش تحریم‌های سوریه پس از جنگ سال ۲۰۱۸ مطرح کردند:

■ **پیشنهاددهندگان:** آمریکا و فرانسه

■ **هدف:** کاهش نفوذ ایران و خارج‌شدن نیروهای حزب‌الله از سوریه. ویگاه ALGEMEINER در گزارشی به نقل از برخی تحلیل گران گفته است که این پیشنهادها مشروط به همکاری بیشتر بشار اسد در پرونده‌های مهمی مانند بازگشت آوارگان و پایان تجارت موادمخدر بوده است.

■ **نتیجه:** برگزاری حداقل ۳ دور انتخابات در سوریه توسط کشورهای عربی و فقدان ورود سرمایه‌گذاران به سوریه

پیشبرد روند سیاسی

ایجاد پیشرفت در روند مذاکرات سیاسی از جمله فعالیت کمیته قانون‌اساسی سوریه یکی دیگر از موضوعات مورد تأکیدی بود که برای سوریه مطرح شده بود. مؤسسه واشنگتن در گزارشی تأکید دارد که سازمان ملل با فشار آمریکا و کشورهای غربی، با سوریه برای پیشبرد روند سیاسی وارد مذاکرات فشرده شده است:

■ **پیشنهاددهندگان:** کشورهای غربی و آمریکا به نقل از بی‌بی‌سی

■ **هدف:** ایجاد یک دولت موقت بدون بشار اسد و تهیه پیش‌نویس قانون اساسی جدید برای برگزاری انتخابات تحت نظارت سازمان ملل متحد

■ **نتیجه:** برگزاری انتخابات و دعوت از همه گروه‌ها برای شرکت در آن، برگزاری بیش از ۱۰ دور مذاکرات کمیته تدوین قانون اساسی سوریه و همچنان تأکید دولت‌های غربی و آمریکا بر غیرمشروع‌بودن دولت بشار اسد در سوریه

فاصله گرفتن از مقاومت فلسطین

وبسایت اسرائیلی «والا» سال گذشته گزارش داده بود که تنها یک روز پس از حمله حماس به اراضی اشغالی و آغاز عملیات طوفان الاقصی، ابوظبی به مقامات دمشق درباره «هرگونه مداخله علیه اسرائیل» در جنگ نوار غزه هشدار داده بود. به‌نظر می‌رسد این هشدار همراه با این وعده بوده است که نتانیاهو به بشار اسد کاری نخواهد داشت:

■ **پیشنهاددهندگان:** اسرائیل با واسطه‌گری امارات متحده عربی

■ **هدف:** دور کردن بشار اسد از مقاومت فلسطین و جدا کردن سوریه از آرمان آزادی قدس

■ **نتیجه:** هشدار بسیار تند نتانیاهو به بشار اسد یک‌سال پس از جنگ غزه و آغاز جنگ شورشیان مسلح علیه دولت دمشق و سقوط دولت اسد در کمتر از یک‌ماه پس از خط و نشان کشیدن‌های صهیونیست‌ها

عادی‌سازی روابط ترکیه با سوریه

عادی‌سازی روابط با ترکیه یکی از وعده‌های دولت اردوغان در ترکیه به بشار اسد بود، اما در عمل نتیجه دیگری داد:

■ **پیشنهاددهندگان:** ترکیه

■ **هدف:** ایفای نظامیان ترکیه در شمال سوریه، فاصله گرفتن دولت بشار اسد از ایران و خارج کردن نظامیان ایرانی و لبنانی از سوریه

■ **نتیجه:** عدم‌عادی‌شدن روابط ترکیه و سوریه، موضع‌گیری خصمانه دولت اردوغان علیه بشار اسد و حمایت تمام‌قد دولت اردوغان از شورشیان مسلح برای برانداری دولت اسد

تهدیدها و فرصت‌ها پس از سقوط سوریه

حضور جمهوری اسلامی در منطقه، فراتر از ابعاد نظامی، با تأکید بر جنبه‌های معنوی، فرهنگی و عقیدتی تعریف می‌شود و این نفوذ حتی درصورت تغییرات سیاسی پایدار در سوریه مطرح شده بود. مؤسسه واشنگتن در گزارشی تأکید دارد که سازمان ملل با فشار آمریکا و کشورهای غربی، با سوریه برای پیشبرد روند سیاسی وارد مذاکرات فشرده شده است:

■ **پیشنهاددهندگان:** کشورهای غربی و آمریکا به نقل از بی‌بی‌سی

■ **هدف:** ایجاد یک دولت موقت بدون بشار اسد و تهیه پیش‌نویس قانون اساسی جدید برای برگزاری انتخابات تحت نظارت سازمان ملل متحد

■ **نتیجه:** برگزاری انتخابات و دعوت از همه گروه‌ها برای شرکت در آن، برگزاری بیش از ۱۰ دور مذاکرات کمیته تدوین قانون اساسی سوریه و همچنان تأکید دولت‌های غربی و آمریکا بر غیرمشروع‌بودن دولت بشار اسد در سوریه

۱ ماهیت حضور جمهوری اسلامی در منطقه

■ جنبه‌مدی و معنوی: عقیدتی، فکری، فناوری و فرهنگی / وابسته به ساختارهای پایدار غیرنظامی.

■ پایداری حتی درصورت تغییرات سیاسی: سقوط دولت سوریه، تأثیری بر اصل نفوذ ندارد.

۲ محور مقاومت و حزب‌الله: رشد و تحولات

■ قدرت خودانگایی حزب‌الله: از یک گروه کوچک به سازمانی با توانمندی نوسازی و سازندگی.

■ شکست‌های مداوم رژیم صهیونیستی: ناتوانی در دستیابی به اهداف نظامی در جنوب لبنان.

۳ چالش‌های داخلی سوریه و نقش ایران

■ فرصت ایران: تقویت مقاومت و ارتقای حکمرانی.

■ اشتباهات سوریه: بی‌توجهی به مردم‌سالاری / ضعف اقتصادی و اعتماد به وعده‌های خارجی.

■ نتایج: درخواست کمک محدود از ایران در شرایط بحران.

۴ تهدیدهای منطقه‌ای و بین‌المللی

■ افزایش نقش گروه‌های تکفیری: تهدیدی برای منطقه و اروپا.

■ نقش ترکیه: جاه‌طلبی برای گسترش نفوذ جغرافیایی / وابستگی به ائتلاف با آمریکا و رژیم صهیونیستی.

۵ جنگ‌های منطقه‌ای و مقاومت در برابر دشمنان

■ دامنه وسیع محور مقاومت: یمن، عراق، فلسطین، لبنان و ایران.

■ اهمیت یادگیری از نبردها: غافلگیری‌ها بخشی از جنگ است، اما کلید پیروزی در برنامه‌ریزی و مقاومت الهی نهفته است.

۶ جنگ شناختی و مقابله با فتنه‌ها

■ اهداف دشمن: القای ناامیدی، وحشت و انتهاریزی داخلی.

■ فرصت‌ها در فتنه‌ها: تبدیل تهدیدها به فرصت‌های تقویت.

■ حدیث امیرالمؤمنین علی(ع): فتنه‌ها ابتدا ناشناخته‌اند و با گذر زمان، آشکار می‌شوند.

۷ نتیجه‌گیری

■ مسیر محور مقاومت پیچیده و دشوار است، اما امید به پیروزی نهایی همچنان روشن باقی می‌ماند. / استادگی و پیدرمداری از تجارب، رمز موفقیت در برابر چالش‌هاست.

اعتماد به غرب خطای راهبردی بشار اسد

بحران سوریه از ظهور داعش آغاز شد؛ زمانی که این گروه تروریستی با خشونت بی‌سابقه‌ای پیشروی کرد و مردم و دولت را در معرض تهدید قرار داد. دولت سوریه از جمهوری اسلامی ایران درخواست کمک کرد و نیروهای مستشاری ایران برای تقویت ارتش و مقابله با تروریست‌ها وارد عمل شدند. با همکاری مردم، ارتش و حمایت‌های ایران، داعش شکست خورد. اما با تغییر شرایط، حمایت مردمی کاهش یافت. ارتش دچار ضعف شد و تروریست‌ها با تغییر استراتژی، دیپلماسی را پیش گرفتند. در این میان، اعتماد بشار اسد به وعده‌های کشورهای غربی و عربی خطایی راهبردی بود که سوریه را از محور مقاومت دور و ثبات کشور را تهدید کرد.

۱ آغاز بحران: ظهور داعش و خطر فروپاشی سوریه

■ بیشروی داعش: گسترش نفوذ تروریست‌ها و تهدید مردم و دولت سوریه.

■ درخواست رسمی کمک از ایران: هدف: مقابله با تهدید تروریسم.

■ نقش ایران: حضور مستشاری برای تقویت ارتش سوریه و ارائه کمک‌های استراتژیک.

۲ پیروزی علیه داعش: همکاری مردم، ارتش و مستشاران ایرانی

■ استقبال مردمی از حامیان اسد: مردم از حضور نیروهای ارتش و حمایت مستشاری ایران حمایت کردند. / این اتحاد باعث کاهش نفوذ داعش شد.

■ کاهش حضور ایران: پس از نابودی داعش، ایران نقش خود را به درخواست دولت سوریه کاهش داد. / ارتش سوریه به تنهایی مسئولیت امنیت را برعهده گرفت.

۳ تغییرات پس از بحران داعش: تغییر رفتار نیروها و مردم

■ مردم سوریه: کاهش حمایت از ارتش سوریه. / در برخی مناطق (مانند حلب)، مردم به شورشیان پناه دادند.

■ ارتش سوریه: کاهش انگیزه و توان نظامی به دلایل اعتقادی، اقتصادی و روحیه. / نیروهای نظامی در برابر شورشیان شکست‌پذیر شدند.

■ نیروریست‌ها: تغییر استراتژی از خشونت به دیپلماسی برای جلب حمایت خارجی.

۴ خطای راهبردی بشار اسد: اعتماد به وعده‌های غربی

■ تذکرات ایران: رهبر معظم انقلاب بارها درباره اتکا به وعده‌های توخالی غربی‌ها هشدار دادند. / تأکید بر اهمیت حفظ نقش سوریه در معادلات منطقه‌ای و محور مقاومت.

■ واکنش اسد: بی‌توجهی به این هشدارها و اعتماد به کشورهای عربی و غربی.

■ نتیجه: کاهش همکاری با ایران و آسیب‌پذیری در برابر تهدیدها.

۵ پیامدها و نتیجه‌گیری

■ موضع ایران: تداوم حمایت دیپلماتیک و مستشاری از دولت سوریه. / تلاش برای بازگرداندن نقش سوریه در محور مقاومت.

■ آینده سوریه: وابستگی به غرب نتوانست امنیت پایدار ایجاد کند. / تصمیمات استراتژیک اسد همچنان تأثیرات بلندمدتی بر معادلات منطقه دارد.

روسیه؛ بشار اسد پس از مذاکره سوریه را ترک کرد

وزارت امور خارجه روسیه اعلام کرد که بشار اسد، رئیس‌جمهور پیشین سوریه پس از مذاکره با تعدادی از طرفین درگیر در مناقشه که دستور انتقال صلح‌آمیز قدرت را به او داده بودند، سمت خود را ترک کرد و مسکو در این مذاکرات شرکت نداشته است. / العالم

غارت حرم حضرت زینب(س) توسط معارضان سوری

شماری از معترضان سوری‌های و افراد مسلح به حرم حضرت زینب(س) در دمشق یورش بردند و ثانیه این حرم مطهر را سرقت کردند. این درحالی است که مسلحان حاکم بر سوریه مدعی بودند که به حرم حضرت زینب(س) بی‌احترامی نخواهند کرد. / صابرین نیوز

صفحه‌آرا: مجید اصغری

جهان‌نما

اعتراف تحلیلگر اسرائیلی به ایفای نقش در تحولات سوریه

منصور معدی، تحلیلگر امنیتی صهیونیستی در برنامه‌ای تلویزیونی با اشاره به تحولات اخیر سوریه و سقوط دولت بشار اسد، می‌گوید: «اسرائیل با النصره اهداف مشترک دارد و آن جنگ با ایران و حزب‌الله و از بین بردن نقش آفرینی ایران در سوریه است.»

فلفل دزدی نظامیان به روایت تصویر

ویدئویی در شبکه‌های اجتماعی دست‌به‌دست می‌شود که نشان می‌دهد یک سرباز ارتش رژیم صهیونیستی فلفل‌های یک مزرعه فلسطینی را در نوار غزه می‌دزدد. اشغالگران صهیونیست در سایه جنجال رسانه‌ای پیرامون حوادث سوریه، حملات خود به نوار غزه به‌ویژه اطراف بیمارستان کمال عدوان را تشدید کرده‌اند.

هشدار درباره سلاحی که باعث ذوب‌شدن پیکر قربانیان می‌شود

مدیرکل وزارت بهداشت غزه با هشدار نسبت به شرایط انسانی در نوار غزه و جنایات رژیم صهیونیستی اعلام کرده که ارتش رژیم اشغالگر این روزها از سلاحی در غزه استفاده می‌کند که پس از انفجار باعث ذوب‌شدن پیکر شهدا می‌شود.

کیوسک

نگرانی غرب نسبت به ماهیت گروه تحریرالشام

روزنامه واشنگتن پست (آمریکا)

با سقوط حکومت بشار اسد در سوریه و فتح دمشق به‌دست گروه تحریرالشام، به‌عنوان گروهی شبه‌نظامی، نگرانی‌ها از بد شدن شرایط و ظهور قدرتی جدید در خاورمیانه افزایش یافته است. با توجه به سرمنشأ این گروه و پیوندهای تاریخی آن با داعش و القاعده همه کشورها خاورمیانه گرفته تا آمریکا این احتمال را در نظر می‌گیرند که حکومت جدید دمشق ممکن است تحت سیطره یک جناح شبه‌نظامی قرار گیرد که واشنگتن آن را رسماً تروریستی اعلام کرده است. از آنجایی که هنوز مشخص نیست سکنان سران تحریرالشام تنها لفافی است یا خیر، این امکان وجود دارد که سایر گروه‌های مسلح از فروپاشی قدرت در سوریه برای به‌دست آوردن قلمرو جدید سوءاستفاده کنند. این نگرانی نیز وجود دارد که ماهیت و نیت تحریرالشام زمانی مشخص شود که دیگر حکومت جولانی و پیروانش عمیقاً در سوریه ریشه دوانده باشند.

خبرهایی که نمی‌بینید

حسن هانی‌زاده، کارشناس مسائل منطقه: بشار اسد پس از به قدرت رسیدن به وصیت پدرش، حافظ اسد، وفادار ماند و روابط خود با ایران را حفظ کرد.

در بحران سال (۲۰۱۱) ایران و محور مقاومت با حمایت از سوریه، بشار اسد را در مقابله با ۱۵۰ هزار نیروی تروریستی در قالب ۴۰۰ گروه هراسی کردند و کشور را از فروپاشی نجات دادند. اما با گذشت زمان، دولت بشار اسد سیاستی متناقض در قبال ایران در پیش گرفت و زمزمه‌هایی از فاصله‌گیری از او از تهران شنیده شد. بازگشت سوریه به اتحادیه عرب در سال ۲۰۲۱ با وعده‌هایی از سوی کشورهای عربی همراه بود که منشوط به دوری از ایران و مقاومت شد.

در نتیجه، دمشق پیشنهادات ایران برای مداخله مجدد در مقابله با تروریست‌ها را نپذیرفت. این بی‌توجهی‌ها فرصتی برای بازسازی نیروهای مخالف و تروریست‌های تکفیری در اداب فراهم کرد که تحت حمایت مالی و نظامی ترکیه، آمریکا و غرب بودند.

علاوه بر این، بشار اسد برخی از زنرال‌های علوی وفادار به اصول حافظ اسد را از ارتش کنار گذاشت که به شکاف‌های عمیق در ارتش و کاهش توانایی مقابله با تروریست‌ها انجامید. این تزلزل سیاسی و فاصله گرفتن از ایران در نهایت به سقوط دولت بشار اسد و فرو رفتن سوریه در یک چرخه بی‌ثباتی منجر شد.

در حال حاضر، گروه‌های مسلط ایده‌ئولوژی برای دولت‌سازی با اداره کشور ندارند و آینده سوریه همچنان مبهم است.

بشار اسد؛ عبرت دوری از ایران

گفت‌وگو ۲

سوریه نیز عامل دیگری بود؛ دولت اسد نتوانست ساختار موزائیکی کشور را مدیریت کند و این نارضایتی‌های مردمی فرصت مناسبی برای مهاجمان فراهم کرد. ایران که نقشی کلیدی در نجات سوریه از فتنه داعش و تکفیری‌ها ایفا کرده بود، بارها درباره نقشه‌های غربی هشدار داد.

رهبر معظم انقلاب در خرداد ۱۴۰۳ به اسد گوشزد کردند که از دسیسه‌های غربی علیه سوریه آگاه باشد، اما اسد به این هشدارها توجه نکرد. گروه‌های مسلح با حمایت اطلاعاتی و نظامی برخی کشورها، از شکاف میان دولت و مردم سوریه بهره بردند و در کمتر از ۹ روز قدرت را در دمشق به دست گرفتند. این سقوط، حامل اعتماد اسد به وعده‌های توخالی خارجی و بی‌توجهی به بزرگ‌ترین سرمایه یک دولت یعنی مردم بود.

سقوط؛ نتیجه بی‌توجهی به هشدارهای ایران

گفت‌وگو ۱

اصغر زارعی، کارشناس مسائل غرب آسیا: سقوط دولت سوریه در ۸ آذر ۱۴۰۳ توسط معارضان مسلح نتیجه چند عامل مهم بود که ریشه در سیاست‌ها و تصمیمات اشتباه بشار اسد داشت. اسد پس از بحران‌های سال‌های ۲۰۱۱ به بعد، به جای درس گرفتن از تحولات، به وعده‌های دولت‌های خارجی و منطقه‌ای اعتماد کرد.

او تصور می‌کرد با اتکا به حمایت‌های خارجی می‌تواند سوریه را به ثبات برساند، اما غفلت از اهمیت پایگاه مردمی و نزدیکی به جریان مقاومت، دولت او را به سقوط کشاند. اسد به تدریج از محور مقاومت فاصله گرفت و اقداماتی مانند تعطیلی مدارس ایرانی در مناطق استراتژیک سوریه انجام داد. این تصمیمات، با هدایت مشاوران غربی و منطقه‌ای، به محدود کردن مقاومت فلسطین و افزایش تنش‌ها منجر شد. فاصله گرفتن از مردم

قدرت‌سازی ایران در «معمای امنیت»

گفت‌وگو ۳

حسام‌الدین پرومند، کارشناس مسائل بین‌الملل

تحولات پرشتاب این روزهای منطقه و سقوط دولت سوریه را باید قرائتی از برخی درگیری‌ها و منافع فلان کشور یا جولان تروریست‌های تکفیری دید. پیش از اسال اسد که در پونشستی توافق ابراهیم (Abraham Accords) مسئله عادی‌سازی روابط کشورهای عربی با رژیم صهیونیستی دنبال شده است در واقع سنگربان بود، است که با کارگردانی آمریکا، نظم جدید منطقه‌ای برای غرب آسیا شکل بگیرد. هرچند با حماسه تاریخی طوفان الاقصی موضوع عادی‌سازی روابط به هم خورد و نقشه شوم صهیونیست‌ها نقش بر آب شد، به هر حال تحولات منطقه با تلاش جبهه غربی-عربی را باید جزئی از پازل منطقه‌ای و ذیل نظم جدید جهانی دید که با تمام توان استراتژیک و سنارهای پیچیده و چندلایه می‌کوشد منافع واشنگتن و تل‌آویو را تأمین کند. شواهد و قرائن نشان می‌دهد که آمر یکایی‌ها یک نقشه اصلی داشته‌اند و آن برقراری نظمی بوده است که رژیم صهیونیستی در محورست منطقه باشد و فلسطین هم از معادلات منطقه‌ای حذف شود (نظمی منهای حل مسئله فلسطین). چون طوفان الاقصی از معادله آمریکایی-صهیونی را بر گذاشت، اکنون می‌خواهند با التئام از طوفان الاقصی جغرافیای مقاومت را از میان برداشته و از آن به گونه‌ای تغییر بدهند که حاشیه امنی ایدی برای رژیم صهیونیستی به وجود آید. اینجاست که همان اتاق فکری که می‌خواست با توافق ابراهیم و ایجاد کریدور «آی بک» (India-Middle East-Europe Corridor) رژیم نحس نجس اسرائیل را به دروازه مادرات انرژی از منطقه به جهان غرب وواردات کالا و فناوری از غرب به منطقه تبدیل کند، «سوریه» را به ورطه سقوط کشاند و البته سهم برخی بازیگران پر تزویر و منافق را که شریک اقتصادی رژیم اسرائیل باشند هم داده است.

دوم اما سؤال مهمی که به میان کشیده می‌شود این است که ایران و محور مقاومت پس از سقوط دمشق چه تدابیر و سناریوهایی خواهند داشت؟ در پاسخ به این سؤال، چند نکته قابل اعتناست:

۱ رقابت و مسابقه تامین امنیت حداکثری در منطقه راه خواهد افتاد و هرکشوری می‌کوشد از دشمن یا رقیب خود جلوتر بوده به تغییر دانش و پایه‌بر المال، «معمای امنیت» (Security Dilemma) بالا گرفته است. «مقاومت» تسلیم نخواهد شد و جمهوری اسلامی با همه افتضاءات، یای کار «مقاومت» خواهد بود تا دست برتر را در «معمای امنیت» هم داشته باشد.

۲ نباید شرایط منطقه را ساده و سطحی و احساسی تحلیل کرد. واقعیت این است که ما جارد در ابعاد جدیدی تازه شروع شده است و موقعیت ژئوپلیتیک و عمق استراتژیک ایران همچنان توان تولید قدرت در تحولات منطقه را دارد؛ همچنان که این پیام آشکار شد که اسد وقتی به غرب اعتماد کرد و از محور مقاومت دور شد، سقوط کرد.

۳ ایران همچنان در منطقه از توان کافی برای تولید قدرت برخوردار است. اما نباید به پیروزی نهایی همچنان روشن باقی می‌ماند. / ایستادگی و پیدرمداری از تجارب، رمز موفقیت در برابر چالش‌هاست.

۴ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۵ ایران با امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۶ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۷ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۸ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۹ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۱۰ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۱۱ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۱۲ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۱۳ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۱۴ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۱۵ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۱۶ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۱۷ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۱۸ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۱۹ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۲۰ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۲۱ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۲۲ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۲۳ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۲۴ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۲۵ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۲۶ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۲۷ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۲۸ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۲۹ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۳۰ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۳۱ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۳۲ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۳۳ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۳۴ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۳۵ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۳۶ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۳۷ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۳۸ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۳۹ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۴۰ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۴۱ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۴۲ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۴۳ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۴۴ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۴۵ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۴۶ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۴۷ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۴۸ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۴۹ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۵۰ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۵۱ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۵۲ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۵۳ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۵۴ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۵۵ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۵۶ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

۵۷ ایران امور خارجه در منطقه ایفا کند، همین اینکه شرایط امروز

**۵۸ ای